

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6104195697
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

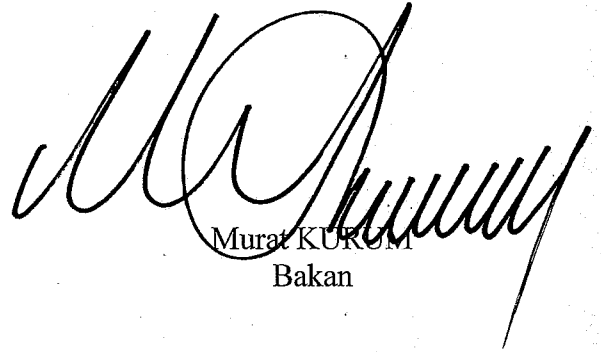
25 Haziran 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (61 Adet, 129 Sayfa)

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN BURHANETTİN BULUT'UN
TBMM 7/44177 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/44177
SK 139

SORULAR

Türkiye son birkaç yılda Avrupa'nın en büyük plastik atık ithalatçılarından biri olmuştur. Avrupa Birliği verilerine göre, özellikle Çin'in 2018 yılındaki plastik atık ithalatı yasağının ardından Avrupa ülkelerinden Türkiye'ye gönderilen plastik atıkların miktarı 2004'ten bu yana 173 kat artmıştır. Geçtiğimiz yıl 12 milyon tonu çöp ithal eden Türkiye, yalnızca Avrupa'dan 2019 yılında 582.296 ton plastik ithal etmiştir. Plastik atıklar geri dönüştürülmek üzere başta Adana olmak üzere birçok kente yayılmaktadır. Uzmanlara göre yalnızca yüzde 9'unun geri dönüştürülebildiği bu atıkların yeterli denetimi yapılmamakta, atıklar boş arazilere kamyonlarla taşınmakta ve toprağa karışmaktadır. Yeterli denetim olmadığı için içerisinde çok çeşitli zehirli kanser yapıcı kimyasal bulunduran bu atıklar çok zararlı olduğu halde çoğu zaman yakılmaktadır.

Adana'nın bereketli tarım alanlarını ve kıyılarını tehdit eden atık plastikler çevreye, deniz canlılarına ve en nihayetinde insan sağlığına zarar vermektedir.

Bu çerçevede;

- 1- Son 3 yıl ayrı ayrı belirtilmek üzere hangi gümrük kapısında hangi, atıklar gelmektedir? Bu plastik atıklar nereye gitmektedir?
- 2- Söz konusu plastik atıkların takibi nasıl yapılmaktadır?
- 3- Plastik atıkların ne kadarı geri dönüştürülmektedir?
- 4- Son 3 yılda Adana'da kaç geri dönüşüm firmasına denetim yapılmıştır? Bu denetimlerin sonucu ne olmuştur?
- 5- Son 3 yılda ülkemize yasa dışı yollarla sokulmaya çalışılan kaçak çöp ve atık var mıdır?
- 6- Sıfır Atık bir gelecek için plastik atık ithalatının yasaklanması ve geri dönüşüm firmalarının iç piyasadaki çöpleri almaya yönlendirilmesi için herhangi bir çalışma var mıdır?
- 7- Türkiye, kendi çöpüyle baş edemezken başka ülkelerden plastik atık ithal ederek daha büyük çevre sorunlarına neden izin verilmektedir?

CEVAPLAR

- 1- Atıkların ithalatı; Türkiye gümrük bölgesine girişinin yapılacağı Ticaret Bakanlığının 104 seri numaralı Gümrükler Genel Tebliği ile belirlenen sınır gümrük kapılarından yapılmaktadır. 2021/3 sayılı Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği ve Bakanlığımız “2020/29 sayılı Atık İthalatı Uygulama Genelgesi” kapsamında, Tebliğin Ek-1’inde yer alan plastik atıklar, ülkemizdeki çevre izin ve lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından, yine Bakanlığımızdan almış oldukları Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi kapsamında, İl Müdürlüklerimizin sınır gümrük kapılarında fiziki kontrolleri neticesinde geri kazanım amacıyla ithal edilmektedir.
- 2,3,4- Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan Atık Yönetimi Uygulaması (ATYÖN) bünyesinde atığın hangi atık kodu ile hangi miktarda ve atık üreticisinden üretilerek hangi işleme tesisine geri kazanım/bertaraf için gönderildiğine dair veriler Atık Beyan Sistemi (TABS) modülü üzerinden atık üreticilerince yapılan beyanlarla kayda alınmaktadır. Söz konusu veriler, Bakanlığımız Çevresel Etki Değerlendirilmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü resmi web sitesi sol menüsünde yer alan Resmi İstatistikler/Atık İstatistikleri bölümü altında gerek Atık İstatistikleri Bülteni ve gerekse Atık Raporları (TABS Verilerine Dayalı) başlıkları ile yayımlanmaktadır. Atık Raporları kısmından sorgulanmak istenilen atıklara yönelik veriler, sektör bilgisi, atık kodu, miktarı ve işleme tesisince yapılan işlem türünü kapsayacak şekilde ve il bazında raporlanabilmektedir.

İthal edilen tüm plastikler geri kazanım amaçlı getirilmekte, bu doğrultuda gümrük kapılarında yapılan fiziki muayene sonuçları olumlu olan atık plastiklerin ithaline izin verilmektedir. Bertaraf amaçlı atık ithalatı yasaktır.

İthal edilen atıkların tamamı lisanslı tesisler tarafından yapılmakta, ithalat yapan firmaların denetimleri 3’er aylık periyotlarla İl Müdürlüklerimizce yapılmaktadır.

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliğinde (Ürün Güvenliği ve Denetimi 2021/3) belirlenen hususlara göre İl Müdürlüklerimizden alınan uygunluk yazısı ve atık ithalatı izin belgesi kapsamında lisanslı atık geri kazanım tesisleri atık ithalatı yapabilmektedirler. Atık ithalatı sırasında İl Müdürlüklerince fiziki kontroller ile uygunluk denetimleri yapılarak amacına uygun olarak lisanslı atık geri kazanım tesislerine söz konusu atıklar yönlendirilmektedir. İl Müdürlüklerimizce, ithal edilmek istenen atıkların fiziki kontrol sonucunda gerekli görülmesi durumunda ithal edilecek atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analiz yaptırılmaktadır. Standartlara aykırı olduğu tespit edilen atıklara ise Uygunluk Yazısı verilmemektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır.

Söz konusu denetimlerde tesis ve faaliyetler, Çevre Mevzuatında belirlenen yükümlülükler çerçevesinde sorgulanarak değerlendirilmektedir. Çevre Kanunu’na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve

işletmelere ise 2872 sayılı evre Kanunun 20. Maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

- 5- Ülkemize p ithalatı yasaktır. İl Mdrlklerimizsin sınır gümrük kapılarında fiziki kontrolleri neticesinde ithalata izin verilmekte olup, Bakanlığımızdan izinsiz atık ithalatı mümkün görülmemektedir.
- 6- 2020 yılından itibaren atık ithalatına getirilen kota uygulamasına devam edilmektedir. Ayrıca 2021 yılı itibariyle karışık plastik atıkların ithalatı yasaklanmıştır.
- 7- vrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliđinin Ek-1'inde yer alan plastik atıkların ithalatı, ülkemizdeki lisanslı geri kazanım tesis sayısının artışına paralel olarak artış göstermektedir. Ancak Bakanlığımızca getirilen yasaklamalar, sınırlamalar ve sınır gümrük kapılarında ve tesislerde gerçekleştirilen denetimler ile ülkemiz hammadde ihtiyaını karşılayacak atık ithalatının yapılması sağlanmaktadır.